

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>Koszty

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [fr](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

francuski

Swipe to change

Koszty

Francja

W niniejszej sekcji przedstawiono zarys kosztów postępowania stosowanych we Francji. Bardziej szczegółowe informacje na temat kosztów postępowań znajdują Państwo w następujących analizach przypadku: Prawo rodzinne – rozwód Prawo rodzinne – opieka nad dziećmi Prawo rodzinne – świadczenia alimentacyjne Prawo handlowe – umowa Prawo handlowe – odpowiedzialność

Przepisy regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Stawki składają się z **opłat stałych** i **opłat zmiennych** (często procent wartości sporu).

Należy **rozdzielić**:

personel pomocniczy wymiaru sprawiedliwości (adwokaci, pełnomocnicy procesowi), których wynagrodzenie jest jedynie częściowo objęte taryfą. W ogromnej większości opłaty są przedmiotem swobodnych ustaleń z klientem.

urzędników publicznych i ministerialnych, których wynagrodzenie jest ustalane w ramach uprawnień regulacyjnych rządu francuskiego.

Adwokaci przed sądami drugiej instancji ws. cywilnych

Dekret nr 80-608 z dnia 30 lipca 1980 r. ustanawia stawki adwokatów przed sądami drugiej instancji ws. cywilnych. Personel pomocniczy wymiaru sprawiedliwości/adwokaci.

Akty regulacyjne określają koszty zastępstwa świadczonego przez adwokatów reprezentujących podsądnych w pierwszej instancji (dekret nr 72-784 z dnia 25 sierpnia 1972 r. i dekret nr 75-785 z dnia 21 sierpnia 1975 r.).

Woźni sądowi

Stawki woźnych sądowych za wezwanie sądowe oraz doręczenie skarg i decyzji sądowych jest określona w dekreście nr 96-1080 z dnia 12 grudnia 1996 r.

Stale koszty sądowe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

W sprawach cywilnych istnieją **koszty prawnie wymagane w celu przeprowadzenia postępowania**, których kwota jest przedmiotem **taryfikacji**, w drodze regulacji prawnej lub decyzji sądowej. Koszty te są określane **kosztami postępowania**.

Obejmują one:

podatki, opłaty, należności lub wynagrodzenia pobierane przez sekretariaty sądów lub administrację fiskalną; Te podatki i opłaty są rzadkością, ponieważ ustawą nr 77-1468 z dnia 30 grudnia 1977 r. wprowadzono zasadę bezpłatności czynności procesowych przed sądami cywilnymi i administracyjnymi; koszty tłumaczenia dokumentów, gdy jest ono wymagane ustawowo lub na mocy zobowiązania międzynarodowego;

zwrot kosztów poniesionych przez świadków;

wynagrodzenie specjalistów;

wydatki objęte taryfą (stawki woźnych sądowych, adwokatów przed sądami apelacyjnymi, adwokatów);

wynagrodzenie urzędników publicznych lub ministerialnych;

wynagrodzenie adwokatów w zakresie, w jakim jest ono regulowane, w tym opłata za obronę w sądzie;

koszty poniesione w związku z dostarczeniem aktu za granicę;

koszty tłumaczenia ustnego i pisemnego, konieczne w związku ze środkami dowodowymi przeprowadzanymi za granicą na wniosek sądów w ramach rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych;

badania społeczne zlecone w zakresie spraw rodzinnych oraz ochrony prawnej osób pełnoletnich i małoletnich;

wynagrodzenie osoby wyznaczonej przez sędziego do przesłuchania osoby małoletniej.

Etap postępowania cywilnego, na którym należy pokryć koszty stałe

Koszty postępowania cywilnego obejmują wszelkie **kwoty wpłacone przez strony lub od nich należne** przed procesem lub w jego trakcie.

Są to na przykład **koszty konsultacji z adwokatami**, koszty specjalistów, **koszty podróży** przed otwarciem postępowania.

W trakcie postępowania koszty te mogą odnosić się do **kosztów postępowania uiszczanych na rzecz personelu pomocniczego wymiaru sprawiedliwości, urzędników ministerialnych, opłat pobieranych przez państwo, opłaty radców prawnych**.

Po **zakończeniu postępowania** mogą one dotyczyć **kosztów wykonania** orzeczenia.

Koszty sądowe w sprawach konstytucyjnych

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Ponieważ w obecnym kształcie postępowania francuskiego nie przewiduje się **indywidualnego wnoszenia spraw do Rady Konstytucyjnej**, nie można odpowiedzieć na to pytanie.

Jakich informacji wstępnych można oczekiwać od osoby świadczącej zastępstwo prawne (adwokata)?

Informacje na temat praw i obowiązków stron

Dostarczenie właściwych informacji klientom w zakresie ich praw i obowiązków jest elementem **deontologii** personelu pomocniczego wymiaru sprawiedliwości.

Źródła informacji na temat kosztów sądowych?

Gdzie zdobyć informacje na temat kosztów sądowych we Francji?

Na stronach [Ministerstwa Sprawiedliwości](#) i [przedstawicieli różnych zawodów prawniczych](#)

W jakich językach można znaleźć informacje na temat kosztów sądowych we Francji?

Informacje są dostępne w języku francuskim.

Gdzie zdobyć inne informacje na temat kosztów?

Nie istnieje strona internetowa, na której byłyby publikowane koszty postępowania.

Podatek od wartości dodanej(VAT)

Gdzie zdobyć informacje na ten temat? Jakie są stosowane stawki?

Stawki są podawane **bez podatku VAT**. Obowiązująca nadal stawka podatku VAT to **19,6%** z wyjątkiem świadczeń na rzecz **osób korzystających z pomocy prawnej (5,5%)**.

Pomoc prawna

Jakie są pułapy dochodów pozwalające na otrzymanie pomocy prawnej w sprawach cywilnych?

Pomoc prawna **nie jest zależna** od rodzaju sprawy, **cywilnej czy karnej**, ani od charakteru sporu. Przy przyznawaniu lub odmowie pomocy istotne są jedynie **środki wnioskodawcy**.

Tym samym wszystkie **osoby fizyczne** posiadające **obywatelstwo francuskie** i **obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej** oraz **osoby prawne prowadzące działalność niezarobkową**, które zamierzają dochodzić swoich praw w sądzie, a nie dysponują odpowiednimi środkami, mogą ubiegać się o pomoc prawną.

Podobnie **osoby posiadające obywatelstwo innego kraju, zwykle i regularnie przebywające we Francji**, są uprawnione do korzystania z pomocy prawnej **w sprawach cywilnych**. Ten warunek regularnego pobytu nie jest jednak wymagany w sprawach karnych. Nie obowiązuje on również wobec małoletnich, bez względu na rodzaj postępowania, którego są przedmiotem (cywilne, administracyjne lub karne).

Uwzględniane środki to **średnia miesięczna ze środków z ostatniego roku kalendarzowego osoby wnioskującej o pomoc prawną** oraz, w stosownych przypadkach, **środki osób żyjących zazwyczaj w jego gospodarstwie domowym**. W tym ostatnim przypadku pułapy kwalifikujące do pomocy podwyższa się za pomocą kwot korygujących związanych z kosztami utrzymania rodziny.

Osoby objęte niektórymi formami **minimalnego wsparcia socjalnego** [świadczenie uzupełniające z krajowego funduszu solidarności (*Fond national de solidarité*), dodatek do wynagrodzenia (*revenu minimum d'insertion*)] nie muszą jednak wykazywać, że nie dysponują wystarczającymi środkami.

Ponadto poszczególne **świadczenia o charakterze socjalnym** nie są uwzględniane w środkach (świadczenia rodzinne, świadczenia socjalne, dodatek mieszkaniowy).

Pomoc prawna może być **pełna lub częściowa** w zależności od dostępnych środków. **Pułapy środków** kwalifikujących do pomocy są aktualizowane każdego roku w ustawie budżetowej. W 2009 r. średnia miesięczna dochodów otrzymywanych w 2008 r. musi, w przypadku osoby samotnej:

wynosić nie więcej niż **911 EUR** w odniesieniu do pełnej pomocy prawnej,

zawierać się w przedziale od **912 do 1367 EUR** w odniesieniu do częściowej pomocy prawnej.

Pułapy te podwyższa się o 164 EUR dla każdej z dwóch pierwszych osób na utrzymaniu, które żyją w miejscu zamieszkania wnioskodawcy [dzieci, małżonek, konkubiny, partner w ramach paktu solidarności (*pacte civil de solidarité*), wstępny itp.) oraz o **104 EUR** począwszy od trzeciej osoby na utrzymaniu.

Czy istnieją inne warunki otrzymania pomocy prawnej przez poszkodowanego?

Co do zasady **charakter strony w postępowaniu (np. poszkodowany lub oskarżony) nie jest brany pod uwagę**. Przy przyznawaniu lub odmowie pomocy prawnej tak samo traktuje się poszkodowanych, oskarżonych, powodów lub pozwanych.

W **ustawie w sprawie rozwoju i organizacji wymiaru sprawiedliwości z dnia 9 września 2002 r.** udoskonalono natomiast warunki dostępu do wymiaru sprawiedliwości ofiar najcięższych przestępstw umyślnego odebrania życia lub naruszenia nietykalności cielesnej [przestępstwa określone w art. 221-1 – 221-5, 222-1 – 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (pkt 1 i 2), 222,23 – 222-26, 421-1 (pkt 1) oraz 421-3 (pkt. 1–4) kodeksu karnego) oraz osób uprawnionych do działania w ich imieniu, w celu wszczęcia postępowania cywilnego w sprawie odszkodowania za szkody poniesione w związku z przestępstwami przeciwko osobom, zwalniając je od wykazywania środków przy ubieganiu się o pomoc prawną. Przepis ten ma zastosowanie w szczególności do ofiar gwałtu lub codziennej przemocy wobec osób poniżej 15. roku życia lub osób szczególnej troski, których skutkiem jest śmierć lub trwałe kalectwo.

Skądinąd **można na zasadzie wyjątku odstąpić od warunku dotyczącego środków finansowych**, bez względu na charakter osoby wnioskującej o pomoc w trakcie postępowania (powód/pozwany, poszkodowany/podejrzany) za każdym razem, gdy jej sytuacja wydaje się szczególnie godna uwagi w świetle przedmiotu sporu lub przewidywanych kosztów postępowania.

Zasada ta może mieć w szczególności zastosowanie do ofiary przestępstwa ze względu na okoliczności, w jakich dokonano tego przestępstwa.

Czy istnieją inne warunki otrzymania pomocy prawnej przez oskarżonego?

Co do zasady nie istnieje **żaden szczególny warunek**, który byłby decydujący, jeśli chodzi o warunki otrzymania pomocy prawnej przez oskarżonych w postępowaniu. Jednakże, w przypadku skorzystania ze środka zaskarżenia (apelacji, sprzeciwu od wyroku, skargi kasacyjnej) sytuacja pozwanego w postępowaniu odwoławczym jest lepsza, gdy korzysta on już z pomocy prawnej. Takie osoby zachowują bowiem pełne prawo do tej pomocy, by móc się bronić.

Należy jednak przypomnieć ogólną zasadę, stosowaną zarówno w odniesieniu do powoda, jak i do pozwanego w postępowaniu, zgodnie z którą pomoc prawna nie jest przyznawana, gdy koszty objęte pomocą są pokrywane w ramach umowy ubezpieczenia ochrony prawnej lub równoważnego systemu ochrony.

Czy istnieją bezpłatne rodzaje postępowania?

Strony przed **sądem grodzkim** i **sądem instancji** nie są zobowiązane do ustanowienia adwokata. Gdy wartość roszczenia jest niższa niż 4 000 EUR, do wymienionych sądów można wnieść sprawę w trybie uproszczonym, który zwalnia strony od obowiązku odwołania się do woźnego sądowego.

Wnioski o kontrolę środków odnoszących się do sprawowania odpowiedzialności rodzicielskiej oraz wnioski dotyczące adopcji, jeśli dziecko zostało przysposobione w wieku poniżej 15 lat, środki po orzeczeniu rozwodu, wnioski dotyczące obowiązku alimentacyjnego, mogą być rozpatrywane bez adwokata w drodze zwykłej skargi.

Podobnie jak w przypadku każdego postępowania przed sądami cywilnymi sądy te nie pobierają opłat za wniesienie sprawy lub wydanie decyzji.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

W sprawach cywilnych każde orzeczenie lub wyrok, który zamyka sprawę musi zawierać rozstrzygnięcie w kwestii kosztów poniesionych w ramach postępowania.

Co do zasady **kosztami postępowania (kosztami objętymi taryfą** – por. powyżej) zostaje obciążana strona przegrywająca proces. Sąd może jednak, uzasadnioną decyzją, obciążyć częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Strona może również zażądać, by jej przeciwnik poniósł całość lub część poniesionych przez nią kosztów, które **nie są zawarte w kosztach postępowania**. Chodzi tu, dla przykładu, o opłaty i honoraria adwokata, opłaty i protokoły woźnego sądowego, koszty podróży. W tym przypadku sędzia nakazuje stronie zobowiązanej do pokrycia kosztów postępowania lub, w innym przypadku, stronie przegrywającej sprawę wypłacenie na rzecz drugiej strony określonej przez niego kwoty, w ramach poniesionych kosztów, które nie są zawarte w kosztach postępowania. Uwzględni przy tym zasadę słuszności lub sytuację ekonomiczną strony skazanej. Może, nawet z urzędu, ze względów przywołanych na tej samej podstawie, stwierdzić, że nie należy obciążyć strony tymi kosztami.

Koszty opinii biegłych

W sprawach cywilnych wynagrodzenie biegłych wyznaczonych przez sędziego jest ustalane w drodze **decyzji sądowej**.

W chwili powierzenia zadania biegłemu sędzia ustala kwotę zaliczki na poczet jego wynagrodzenia. Zaliczka jest również jak najbardziej zbliżona do prognozowanego ostatecznego wynagrodzenia biegłego. Określa on stronę lub strony, które będą musiały złożyć zaliczkę do sekretariatu sądu.

W chwili złożenia **sprawozdania biegłego** sędzia ustala jego wynagrodzenie, zwłaszcza w zależności od staranności dzieła, przestrzegania wyznaczonych terminów i jakości dostarczonej pracy. Zezwala biegłemu na odebranie w należnej wysokości kwoty złożonej w sekretariacie i w stosownych przypadkach nakazuje przekazać biegłemu uzupełniającą kwotę, wskazując stronę lub strony, które są nią obciążone.

Orzeczenie lub wyrok zamykający sprawę rozstrzyga o **obciążeniu wynagrodzeniem należnym biegłemu**. Co do zasady jest nim obciążona **strona przegrywająca sprawę**, chyba że sędzia uzasadnioną decyzją obciąży częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Opłaty pobierane przez **biegłych niewyznaczonych przez sędziego** są natomiast **przedmiotem swobodnych ustaleń między biegłym a jego klientem**. Nie są one włączone do kosztów postępowania. Strona może zwrócić się do sędziego, by nakazał stronie przegrywającej sprawę lub, w innym przypadku, stronie zobowiązanej do pokrycia kosztów postępowania przekazać na jej rzecz sumę w związku z tak poniesionymi kosztami. Sędzia orzeka, uwzględniając przy tym zasadę słuszności lub sytuację ekonomiczną strony skazanej.

Koszty tłumaczeń

Co do zasady jest nimi **obciążona strona przegrywająca sprawę**, chyba że sędzia uzasadnioną decyzją obciąży częścią lub całością tych kosztów inną stronę.

Powiązane dokumenty

[Francuskie sprawozdanie z analizy przejrzystości kosztów](#)  (1312 Kb) 

Ostatnia aktualizacja: 08/11/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.